

Тези

С. Моїсеєнко

Колекція Шевченкіани в фондозбірці Національного заповідника «Хортиця» та її використання в експозиції Музею історії Запорозького козацтва

Ті безперечні факти, а саме: а) тематика запорозького козацтва — провідна в творчості класика української культури Т. Г. Шевченка, про що свідчить велика кількість його поетичних і художніх творів, героями яких є козаки, і які присвячені історичним подіям і постатям козацького періоду; б) Т. Г. Шевченко під час першої подорожі на Україну у 1843 р. перебував у запорозькому краї і, зокрема, на о. Хортиця, про що свідчить епістолярна спадщина поета (лист до Я. Кухаренко від 26.11.1844. р. «Був я уторік на Україні...і на Хортиці, скрізь був і все плакав...», народні перекази, спогади очевидців у архівних матеріалах, записи краєзнавців); в) Т. Г. Шевченко згадує о. Хортицю в чотирьох своїх творах (поемах «Гамалія», «Гайдамаки», «Іржавець», поезіях «Не хочу я женитись»), — спонукають науковців Національного заповідника «Хортиця» при висвітленні історії запорозького козацтва в екскурсійних і просвітницьких програмах звертатись до творів Великого Кобзаря, залучати експонати, пов'язані з його життям і творчістю.

Найголовнішим із таких експонатів є безпосередньо саме видання «Кобзаря». Книга як музейний експонат здатна вписатися в рамки заданої теми або самостійно формувати тематичне середовище, збагачувати його емоційним навантаженням і підтримувати інтерес до теми. Музейна експозиція як унікальний канал культурно-історичної комунікації і багатопланова інформаційна система має специфічний арсенал виразних засобів та прийомів, серед яких залучення в експозиційний комплекс поряд з оригінальними предметами видань художніх творів. Нова тематична структура Музею історії запорозького козацтва передбачає окремий підрозділ «Запорозьке козацтво в літературі та мистецтві», ядром якого буде підрозділ «Козацтво у творчості Т. Г. Шевченка».

Фондозбірка Національного заповідника налічує у своєму складі чимало видань «Кобзарів», серед яких наявні старі і рідкісні: сьоме видання «Кобзаря», що вийшло у Санкт-Петербурзі у 1884 р. у типографії В. Балашова, видання 1886 р. «Кобзар. Гайдамаки» (Санкт-Петербург, типографія А. Суворина), ілюстроване відомим українським художником О. Сластьоном, два «дореволюційні» видання минулого століття — 1907 та 1908 рр., з авторграфами колишнього власника, ювілейне видання 1939 р. (до 125-річчя з дня народження Кобзаря), велика кількість видань пізнішого часу, що побачили світ у різних видавництвах країни. Демонструючи їх у експозиції і на тематичних виставках, вдаючись до виразного методичного прийому цитування, отримуємо можливість яскравого і переконливого підкріплення викладеного матеріалу про козацтво, яке Т. Г. Шевченко вважав суспільним ідеалом українського буття.

В фондозбірці заповідника також декілька поштових листівок з шевченківської тематики. Одна із них «Сини мої, гайдамаки» — з ілюстрацією О. Сластьона до поеми «Гайдамаки», що була видана Яковом Орештайном у Києві приблизно у 1902 р., із колекції П. С. Лінинського (м. Львів). Інша — зображує офорт Т. Г. Шевченка «Старости» (видавництво Я. Орештайна в Києві, приблизно 1910 р.). Ще дві листівки показують пам'ятники Т. Г. Шевченку: пам'ятник архітектора С. М. Волнухіна у Москві на Трубній площі, що був відкритий у 1918 р. (ИЗО, 1977 р.) та пам'ятник архітектора Е. Левінсона, що був встановлений у Києві у 1939 р. (вид-во Міністерства зв'язку СРСР, 1978 р.). Тематика видань шевченківських листівок невичерпна і всі вони свідчать про велику пошану до нього нашого народу.

Окрасою колекції є роботи народної майстрині В. Г. Харлової, яка вишила обкладинки до видань поезій Т. Г. Шевченка.

У колекції заповідника є портрети Т. Г. Шевченка, видання вибраних творів його художньої спадщини. Усі ці матеріали були чи будуть представлені на огляд відвідувачів заповідника в експозиції та тимчасових виставках.

Зараз уся Україна готується гідно зустріти у 2014 р. 200-річний ювілей Великого Кобзаря.

Ця подія не омине і Хортицю, яку поет оспівав у своїх творах, яку він бачив на власні очі і вважав, що саме тут «слава наша почалася». У низці заходів заповідника з підготовки до цієї дати — відображення козацької тематики у творчості Т. Г. Шевченка музейними методами.

Thank you for evaluating AnyBizSoft PDF Splitter.

A watermark is added at the end of each output PDF file.

To remove the watermark, you need to purchase the software from

<http://www.anypdftools.com/buy/buy-pdf-splitter.html>